

Nacional

Jaume Bartumeu CAP DE GOVERN

«No signar l'acord monetari era enviar un missatge molt perillós a Brussel·les»

IAGO ANDREU
ANDORRA LA VELLA

Andorra i la Unió Europea van rubricar dijous passat a Brussel·les l'acord monetari. La conclusió d'aquest tractat, que oficialitza l'ús del euro per part d'Andorra i uneix –encara més– el destí del Principat amb el de la UE, ha tornat a generar tensions entre els socialdemòcrates i l'oposició. Per al Govern i per al PS es tracta d'un pas més en l'obertura i la normalització d'Andorra. Part de l'oposició crítica la pressa de l'Executiu en aquest afer.

–¿Han optat per la rúbrica per una raó en especial de precaució?

–No, és el procediment ordinari. La rúbrica és l'expressió del consentiment de les parts i després vindrà l'acte més formal, a un altre nivell institucional, de la signatura. Així es va procedir també el 1989 i el 1990 amb l'acord comercial entre Andorra i la CEE: El va rubricar primer el Govern de Josep Pintat i després el va signar el Govern d'Oscar Ribas. En aquest cas, l'especial situació política ha fet que nosaltres assumíssim la responsabilitat de concloure una negociació que durava des del 2004. Davant l'escenari que hi ha no tenim especial voluntat de signar amb precipitació. Ja signarem quan correspongui.

–Tot el que sabem de l'acord monetari és molt tècnic, però ¿què haurien de saber els ciutadans d'aquest acord?

–El ciutadà ha de saber que no podíem seguir sent l'únic estat de l'entorn europeu que utilitzava l'euro com a moneda pròpia i que no tenia un acord, una autorització, per emprar l'euro. Aquesta manca d'autorització podia comportar-nos problemes. Quan s'examina a fons la documentació de les negociacions dutes a terme pel Govern en els últims set anys es veu com el Banc Central Europeu ja va advertir el 2004 que no era admissible que Andorra utilitzés l'euro de manera unilateral. Per tant, el ciutadà del carrer ha d'estar ara molt més tranquil perquè no tindrem un enfrontament amb la UE per l'ús de la seva moneda.

–¿Què podia haver passat en aquest enfrontament?

–Com que no m'agrada l'alarmisme, en aquesta hipòtesi no hi entraré. Però teníem un doble risc: usar una moneda sense l'autorització

ORIO LLAURADÓ

► El cap de Govern escolta una de les preguntes durant l'entrevista, el passat cap de setmana.

del propietari legítim i deixar tancar la porta de les negociacions. Això era enviar un missatge molt perillós a Brussel·les en un moment en què, no només els socialdemòcrates, sinó aquells que volen preparar l'alternança, estan d'acord en què cal un major acostament a la UE. Dir no a l'acord monetari hauria tingut conseqüències en la negociació d'un acord més global de participació en el mercat únic.

–¿L'acord monetari afectarà el secret bancari?

–No, l'acord monetari no afecta el secret bancari. I és important destacar-ho, perquè s'han sentit a dir i s'han llegit veritables barbaritats infonamentades. Al sector bancari li preocupaven dues qüestions: La primera i més important, que s'instal·lessin a Andorra entitats bancàries no amb tots els requisits de la legislació andorrana, sinó meres sucursals. El Govern ja va dir al maig a la Comissió Europea que això no ho podia acceptar i des del juny vam tenir confirmació que no seria així. La segona preocupació és el volum de feina afegit que comportarà la millora estadística i per l'aplicació normatives de distribució dels

DESPRÉS DE LA RÚBRICA

«El ciutadà del carrer ha d'estar molt més tranquil ara, perquè no tindrem un enfrontament amb la UE per l'ús de la seva moneda»

SECTOR FINANCER

«L'acord monetari no afectarà el secret bancari, però comportarà més feina als bancs i també a l'administració»

ASSOCIACIÓ AMB EUROPA

«Buscar un acord global amb la UE és complicat, però quedar-nos com estem seria una catàstrofe econòmica i social»

pagaments i les transferències. Això els donarà més feina i influirà, espero que de forma molt moderada, sobre el marge de beneficis.

–¿L'Estat també tindrà més feina?

–A l'Estat també l'afectarà en la qüestió de les estadístiques. Però cal recordar que hem endarrerit molt el calendari d'aplicació i, per tant, tindrem més temps per preparar-nos. A més, també tenim el compromís reiterat durant les negociacions i en les entrevistes mantingudes amb el govern espanyol, la Comissió i responsables de l'Estat francès que les administracions veïnes ens ajudaran a l'hora d'adoptar la normativa.

–¿L'únic marge de negociació amb la UE són els terminis?

–Els que temeràriament han pretès que hi havia un marge de negociació important, s'equivocaven. No hi havia un marge de negociació important més enllà dels terminis. La UE no fa vestits a mida, ni per Andorra ni per ningú. La UE, amb tota lògica, ens deia que nosaltres havíem demanat la negociació de l'acord monetari el 2003 i que les negociacions es van obrir el

2004. Des d'aleshores, els governs andorrans sabien què calia fer i què calia assumir per tenir un acord monetari. Evidentment es pot discutir que, essent un estat petit, hi ha punts que potser no caldrà aplicar i que el calendari haurà de ser més ampli. En aquest cas serà el comitè mixt, en el qual Andorra estarà tan representada com la UE, el que anirà fent l'adaptació en l'aplicació de l'acord. Per tot plegat penso que el resultat és positiu.

–Però a la primavera no tenien pressa per signar i a la tardor l'acord s'havia de signar sí o sí...

–Els tempos de les relacions internacionals són els que són i nosaltres mai ens hem cregut que Andorra podia marcar el ritme a la UE. Al juny, el ministre d'Exteriors i jo mateix vam compareixer a la Comissió de Política Exterior del Consell i vam exposar que seria interessant intentar traslladar la negociació de l'acord monetari a una negociació més global d'un acord d'associació amb la UE. No parlàvem de congelar res. Poc després vaig anar a

veure el comissari europeu Michel Barnier i em vaig entrevistar amb el president de la Comissió Europea. En aquestes reunions se'n diu ben clar que si volem l'acord monetari l'hem de

signar ja i que no podem posposar la negociació d'aquest acord a una eventual negociació d'un acord més global. El 20 de juliol ja sabíem que el plantejament era un altre.

–¿El Govern té algun compromís de la UE que l'acord monetari és el primer pas cap a un acord més ampli?

–El tenim explicitat en diverses reunions i, a més, el tenim amb la responsabilitat afegida que això ja només dependrà de nosaltres. Dependrà de la força que vulguem posar en la força política i en el diàleg. En aquest sentit, estem mantenint un diàleg constant i obert amb la UE, com ho demostren la visita de Gianluca Grippa o el nostre viatge a Mònaco per parlar de les relacions amb la UE. Perquè la UE treballa amb un horitzó d'un esquema per encabir tots els petits estats, si hi volen ser, perquè no hi ha cap obligació de ser-hi. Nosaltres hi volem ser.

–¿I els altres hi volen ser? ¿A San Marino hi volen ser?

–A San Marino fins i tot han organitzat un referèndum sobre l'adhesió, promogut per l'oposició socialdemòcrata. Jo crec que s'equivoquen i així ho

vaig dir a San Marino. Veurem què passa. En els propers dies rebrem dues visites importants en aquest sentit: dijous la del ministre d'Exteriors de Luxemburg i divendres la de la ministra d'Exteriors i primera ministra de San Marino, Antonella Mularoni. Seguirem treballant en aquesta línia, perquè la UE ja ha avançat que en els propers mesos vol definir el marc de relacions amb els petits estats, amb aquells que hi vulguin ser, perquè la UE pot seguir funcionant sense nosaltres. En canvi, no crec que l'economia andorrana tingui futur d'esquena a Europa.

-¿El model a seguir és el model de Liechtenstein?

-És el model de Liechtenstein, però amb les adaptacions que escaiguin, perquè una cosa és que no ens facin un vestit a mida i una altra és que no puguem arreglar les costures i l'allargada de les mànigues.

-¿Quines costures cal adaptar?

-Sobretot un aspecte que Liechtenstein té resol't i és que el funcionament de les quatre grans llibertats, especialment la lliure circulació i establiment de persones, s'ha d'adaptar. No pot ser que Liechtenstein o Andorra hagin d'assumir el sojorn i el treball al seu territori de tots els ciutadans comunitaris. També n'hi ha d'altres sobre la llibertat d'establiment en certs sectors de l'economia. Però on tindrem molta feina serà, no únicament en la negociació, sinó també en l'aplicació dels textos: els comitès mixtes hauran d'anar adaptant les situacions. És complicat i un pot tenir la temptació de dir: em quedo comestic. Però això seria un error i econòmicament una catàstrofe.

-El debat de l'acord monetari al Consell es va acabar en punxa. ¿Està la situació tan polaritzada com va semblar?

-No vam poder debatre i no pas perquè el Govern no volgués. El Consell General en aquesta legislatura ha tingut un grau important d'informació sobre les relacions amb la UE i nosaltres hem portat al Consell documentació històrica que governs anteriors havien amagat. Penso que per al grup que encapçala Joan Gabriel era un debat incòmode perquè posava en evidència alguns errors comesos en el passat en la gestió d'aquests dossiers. Però també crec sincerament que bona part, si no tots, dels consellers de la Coalició Reformista estan a favor d'un acord amb la UE tipus Espai Econòmic Europeu, que en el fons és un acord d'associació no gaire allunyat del que proposem nosaltres.

-¿Quan negocia amb la UE ho fa amb la premissa que passi el que passi a les eleccions no hi haurà un canvi substancial en això?

-No necessàriament. A nosaltres ens correspon defensar el nostre programa i el meu compromís del debat d'investidura. No crec que estiguem en la situació de Malta, en què el bipartidisme va tenir encallat el debat sobre la UE durant 20 anys amb dos blocs qua-

ORIO LLAURADÓ

► Bartumeu al seu despatx de l'edifici administratiu del Govern.

si empatats. Andorra no està en aquesta situació i a la UE ho saben, no només perquè jo vaig escriure una carta de quatre pàgines al comissari Olli Rehn, sinó perquè ells la segueixen. No necessiten teni un corresponsal aquí que els faci anàlisis de la situació...

-...¿ho diu per algú en concret?

-No [riu]. La UE analitza els riscos en la negociació i si els hagués semblat que a Andorra hi havia una situació tal que feia que un resultat electoral canviés la posició, no haurien mantingut la voluntat de tancar el text.

-¿Què passa si el Consell sortint de les eleccions no vota l'acord?

-Voldria dir que la majoria del Consell General es gira d'esquena a Europa i vol portar el país cap al declivi econòmic i social.

-Sempre ha dit que Europa no és un

problema, sinó la solució als nostres problemes. ¿Ha minvat el seu entusiasme europeista després de veure com d'implacable és la UE negociant?

-No. A nosaltres no ens ha sobtat especialment. Les formes poden agradar o no i jo no em vaig posar guants a l'hora de qualificar la carta del comissari Rehn com un ultimàtum. No va agradar el qualificatiu que vaig donar i que mantinc a aquella carta, era un ultimàtum que crec que no calia. Però no hem de perdre de vista el que em va recordar el comissari Almunia el 2009: la UE no negocia amb governs d'un color o d'un altre, sinó amb estats. I la UE tenia al davant un país que havia demanat negociar el 2003 i que havia estat anys marejant la perdiu. Aquí també hem hagut de córrer per recuperar el prestigi de l'Estat.

-Llegint les actes de les reunions fa l'efecte que alguns alts funcionaris europeus usen un to que no sembla gaire diplomàtic...

-Nosaltres ja ens hem encarregat de dir a qui pertoca, que no és a aquest nivell, sinó al dels seus superiors, que aquest tons no ens semblen els adequats. Alguns funcionaris europeus no gosarien mantenir certes actituds quan negocien amb la Xina o amb l'Índia i es creuen molt valents intentant esporuguir els andorrans, però tampoc no se n'han sortit.

-Vostè ha buscat la complicitat de l'Elisi i del govern espanyol. ¿És més efectiu buscar el suport dels estats veïns que el de la UE?

-També hem buscat la complicitat de Portugal, que el primer ministre me la va tornar a garantir dijous. El cas és que som conscients que no es pot fer un *bypass* i anar a Brussel·les prescindint dels nostres veïns. Si es vol tenir una bona relació amb la UE, s'hi ha d'anar acompanyat amb França, Espanya i Portugal. No tindria lògica tenir aquests convenis d'amistat i bon veïnatge i no aprofitar-los. A més, fixi's que quan la UE el 2004 decideix negociar l'acord monetari amb Andorra mana a la Comissió que afegixi a la negociació els governs espanyol i francès, el Banc d'Espanya i el Banc de França. Una senyal més clara que aquesta no la podem demanar.

-¿Per a algú que ha defensat la sobirania andorrana això és normal?

-Podríem discutir si és normal o no com a hipòtesi de treball, però tocant de peus a terra, aquesta és la realitat amb què ens trobem i amb la que hem hagut de treballar. Nosaltres hem pal·lesat que tenim una excel·lent relació amb el copríncep francès i amb el govern espanyol; i també amb Portugal, és clar. Situacions com les que vam conèixer el febrer del 2009 són situacions a les que mai no hauríem de tornar. Si algú vol fer discursos sobre pèrdua de sobirania que recordi la pèrdua de sobirania que va suposar i que suposa l'acord duaner amb la UE de 1990 que ha estat molt positiu per a l'economia andorrana.

-¿Hi ha hagut malestar a la Mitra per la presència de Frémont i l'absència de la part episcopal en les negociacions a Brussel·les?

-El representant del copríncep francès em va acompanyar a una reunió amb un comissari francès amb el qual manté una excel·lent relació personal. I ho va fer per deixar constància del suport del president de la República, que és també el nostre copríncep, al que Andorra demanés i a que la UE ajudi Andorra a adaptar-se a aquest marc de relacions. Això no és un menystement cap al copríncep episcopal perquè no era una negociació, sinó una reunió de treball.

-¿Com està la qüestió de l'acord de cooperació entre l'INAF i el Banc d'Espanya?

-Està a punt de quedar resolta. Hem donat suport al supervisor andorrà, que és l'INAF, i que té la seva independència que respectem. Però també vam fer saber al consell d'administració de l'INAF que és molt important que a la sortida de la llista de paradisos fiscal s'hi afegís un protocol de mútua col·laboració entre els supervisors. Entenc que l'INAF està a punt a punt de poder signar amb el Banc d'Espanya aquest acord.

-Amb alguna reunió que vostè ha tingut a Madrid ha fet la impressió que el Govern volia passar per sobre l'INAF...

-És una impressió equivocada. L'evident és que allà on el Govern ha compromès la seva responsabilitat d'Estat amb el govern espanyol ha de fer saber a la vicepresidenta econòmica espanyola i al Banc d'Espanya que la posició d'Andorra no ha canviat i que vol arribar als acords necessaris. La impressió que s'havia donat és que Andorra havia signat un acord i no en volia signar un altre i aquesta era la imatge negativa que el Govern volia esvair i per això em vaig reunir amb el govern espanyol.

-Tants problemes que li auguren al PS amb la banca i llegint els comunicats de l'ABA sembla que aquests dos anys han estat una desfilarada militar...

-Militar no ho sé perquè no he tingut mai obligacions en aquest àmbit. El que ha passat és que la banca ha vist que som defensors de l'interès general i, per tant, del conjunt de l'economia i del sector financer. La banca sap que quan nosaltres vam arribar al Govern la posició del país i del sector era molt delicada i ara ja no ho és.

-¿Podem dir que la banca necessitava reformes i el Govern ha aprofitat aquest estat de necessitat?

-Jo ho veuria d'una altra manera: si la banca estratègicament decideix fer una expansió internacional ha de ser conseqüent i saber que les relacions d'Andorra amb les institucions internacionals haurien de canviar. ≡

NEGOCIACIÓ TENSA

«Alguns funcionaris europeus no s'atreveixen amb la Xina o l'Índia i es fan els valents intentant esporuguir els andorrans»

EL 'MOU' ESPANYOL

«No hem passat per sobre l'INAF, però calia esborrar la imatge que Andorra havia signat un acord i no volia signar l'altre»